

PATVIRTINTA
Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos
2026 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. T11-23

**KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2025 METŲ
ATASKAITA**

Parengė:

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos specialistė
Monika Steponkienė

Turinys

ĮVADAS	1
I SKYRIUS. KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ DEMOGRAFINIAI, SOCIOEKONOMINIAI, MIRTINGUMO IR LIGOTUMO POKYČIAI	2
1.1. Gyventojų demografinė padėtis	2
1.2. Gyventojų socioekonominiai veiksniai.....	4
1.3. Gyventojų mirtingumo rodikliai.....	4
1.4. Gyventojų ligotumo rodikliai	6
II SKYRIUS. BENDROJI DALIS	8
2.1. Savivaldybės gyventojų sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis	8
III SKYRIUS. SPECIALIOJI DALIS	13
3.1. Savivaldybės prioritetinių problemų analizė	13
3.2. Šeimos gydytojų skaičius 10 000 gyventojų.....	13
3.3. Standartizuotas mirtingumas / mirtingumas nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyventojų.....	15
3.4. Sergamumas tuberkulioze (nauji atvejai, + recidyvai) (A15-A19) 100 000 gyventojų	16
APIBENDRINANČIOS IŠVADOS	18
REKOMENDACIJOS	19
ŠALTINIAI / NAUDINGOS NUORODOS	20

IVADAS

Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti visuomenės sveikatą apibūdinančius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje. Visuomenės sveikatos stebėseną Klaipėdos rajono savivaldybėje vykdoma remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“. Pagal įsakymo 8.2 punktą, savivaldybių visuomenės sveikatos biurai kasmet rengia savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos projektą. Ataskaitoje pateikiami rodikliai atspindi kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategijos (toliau – Strategija), patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio d. 26 sprendimu Nr. XII-964 „Dėl Lietuvos sveikatos 2014 –2025 m. strategijos patvirtinimo“, numatyti tikslai ir uždaviniai.

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2025 m. ataskaitos tikslas yra pateikti pagrindinius Klaipėdos rajono gyventojų sveikatą atspindinčius rodiklius, jų dinamiką ir jų pagrindu pateikti rekomendacijas bei prioritetines kryptis Klaipėdos rajono plėtros plano siekiniams, strateginio veiklos plano priemonėms. Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje pateikti 2025 m. nuolatinių gyventojų skaičiai, 2024 m. demografinę, socioekonominę ir visuomenės sveikatos būklę (sveikatos, mirtingumo ir kiti rodikliai) atspindintys rodikliai savivaldybėje.

Analizuojant rodiklius ir jų tendencijas, svarbu atkreipti dėmesį į 2020 m. prasidėjusią valstybės lygio ekstremalią situaciją visoje šalyje dėl koronaviruso ligos (toliau – COVID-19 ligos) plitimo grėsmės.

Ataskaita parengta naudojantis viešai prieinamais sveikatos statistikos duomenų šaltiniais:

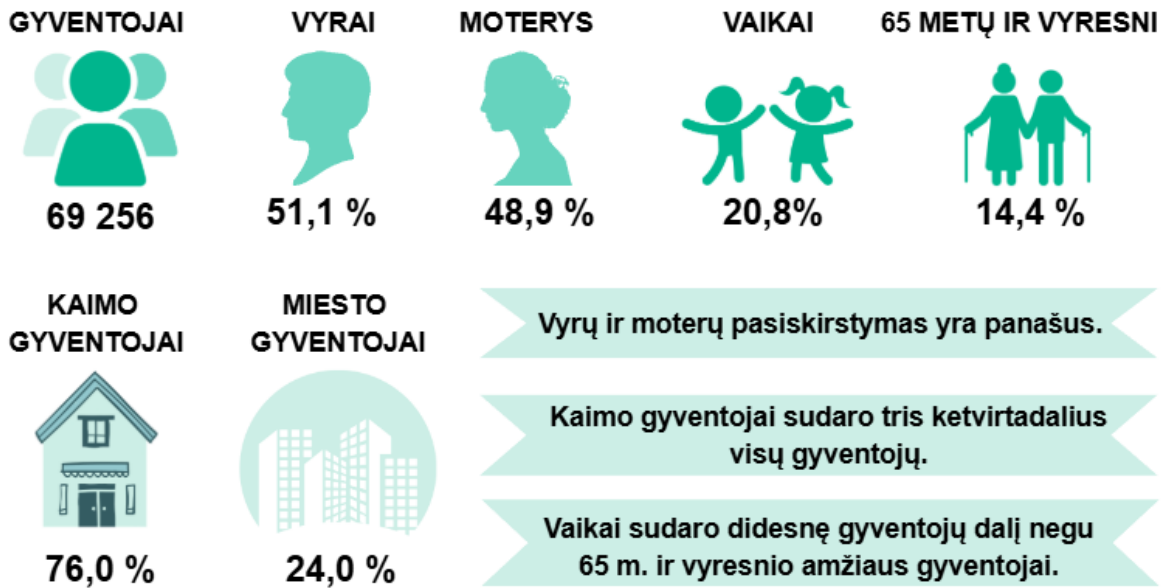
1. Valstybės duomenų agentūros rodiklių duomenų baze;
2. Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registru;
3. Visuomenės sveikatos stebėsenos informacine sistema;
4. Traumų ir nelaimingų atsitikimų stebėsenos informacine sistema (IS).

I SKYRIUS

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ DEMOGRAFINIAI, SOCIOEKONOMINIAI, MIRTINGUMO IR LIGOTUMO POKYČIAI

1.1. Gyventojų demografinė padėtis

NUOLATINIŲ GYVENTOJŲ SKAIČIUS KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2025 METŲ PRADŽIOJE

2025 metų pradžioje Klaipėdos rajono savivaldybėje gyvenamąją vietą buvo deklaravę 69 256 gyventojai. Palyginti su 2024 m. pradžios duomenimis, 2025 m. pradžioje gyventojų skaičius padidėjo 1 997 asmenimis. Analizuojant gyventojų skaičiaus pokytį per vienerius metus pagal lytį ir gyvenamąją vietą, moterų skaičius padidėjo 649 asmenimis, vyrų – 1 348 asmenimis, kaimo gyventojų – 2 094 asmenimis, o miesto gyventojų sumažėjo 97 asmenimis. Analizuojant gyventojų skaičiaus pokytį per vienerius metus pagal amžiaus grupes, gyventojų skaičius visose amžiaus grupėse padidėjo.

Klaipėdos rajono savivaldybės nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje pagal lytį, gyvenamąją vietą, amžiaus grupes

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Pagal lytį											
Moterys	27041	27293	27701	28083	28904	29442	29388	30426	32432	33198	33847
Vyrai	25790	26166	26934	28048	29535	30682	27576	28993	31558	34061	35409
Pagal gyvenamąją vietą											
Miestas	16284	16109	15658	15128	15704	15624	16310	16305	16945	16731	16634
Kaimas	36547	37350	38977	41003	42735	44500	40654	43114	47045	50528	52622
Pagal amžiaus grupes											
0–17 m.	10948	10965	11092	11230	11558	11801	11951	12587	13925	14206	14377
14–29 m.	10948	10772	10722	10609	10862	10998	10287	10450	10959	11391	11578
18–64 m.	33920	34349	35218	36360	38073	39295	36696	38303	41048	43568	44890
65 + m.	7963	8145	8325	8541	8808	9028	8317	8529	9017	9485	9989
Iš viso	52831	53459	54635	56131	58439	60124	56964	59419	63990	67259	69256

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro skaičiavimai.

Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų gimstamumas ir mirtingumas 1 000 gyventojų mažėja, tačiau yra didesnis negu Lietuvoje (2024 m. Klaipėdos r. sav. – 9,0 gimusiojo 1 000 gyventojų; 9,6 mirties atvejų 1 000 gyventojų; Lietuva – 6,6 gimusiojo 1 000 gyventojų; 13,0 mirties atvejų 1 000 gyventojų).

NATŪRALI KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ KAITA 2024 METAIS

GIMUSIEJI

613

MIRUSIEJI

654

2024 m. stebima neigiama natūrali gyventojų kaita – daugiau mirusiųjų nei gimusiųjų.

NETO VIDAUS IR TARPTAUTINĖ MIGRACIJA KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2024 METAIS

Neto vidaus migracija

ATVYKO
4156

IŠVYKO
2901

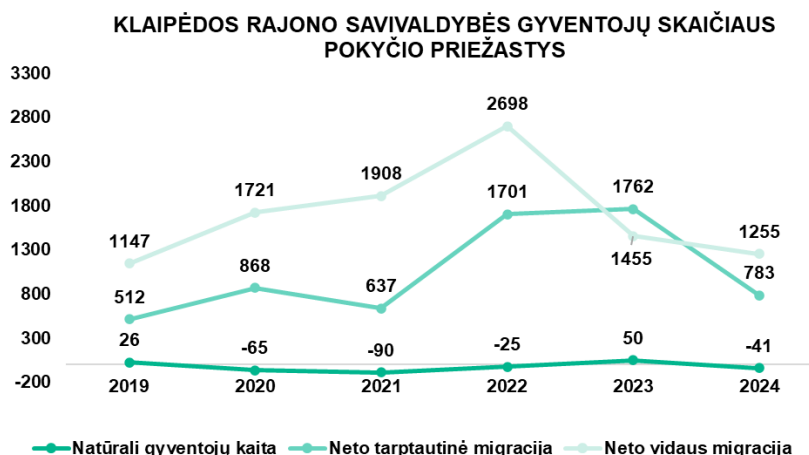

Neto tarptautinė migracija

IMIGRANTAI
4156

EMIGRANTAI
963

Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus didėjimą lemia teigiama neto vidaus ir tarptautinė migracija – daugiau imigruojančiųjų nei emigruojančiųjų iš šalies, daugiau atvykstančiųjų gyventi į Klaipėdos rajono savivaldybę nei išvykstančiųjų į kitas savivaldybes.

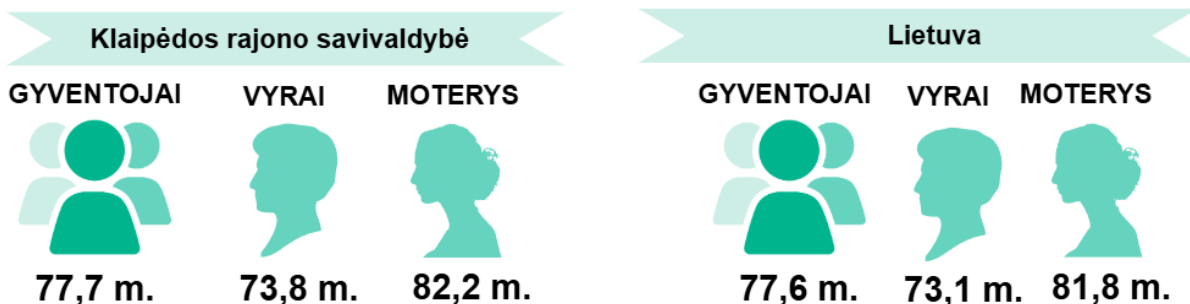

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro skaičiavimai.

Klaipėdos rajono savivaldybė pagal gyventojų vidutinę tikėtiną gyvenimo trukmę patenka į Lietuvos vidurkį.

2024 m. skirtumas tarp Klaipėdos rajono savivaldybės vyrų ir moterų vidutinės tikėtiną gyvenimo trukmės yra apie 8 metai – moterys gyvena ilgiau nei vyrai. Tiek Klaipėdos rajono savivaldybės, tiek Lietuvos gyventojų vidutinės tikėtiną gyvenimo trukmės rodiklio tendencija yra nekintanti.

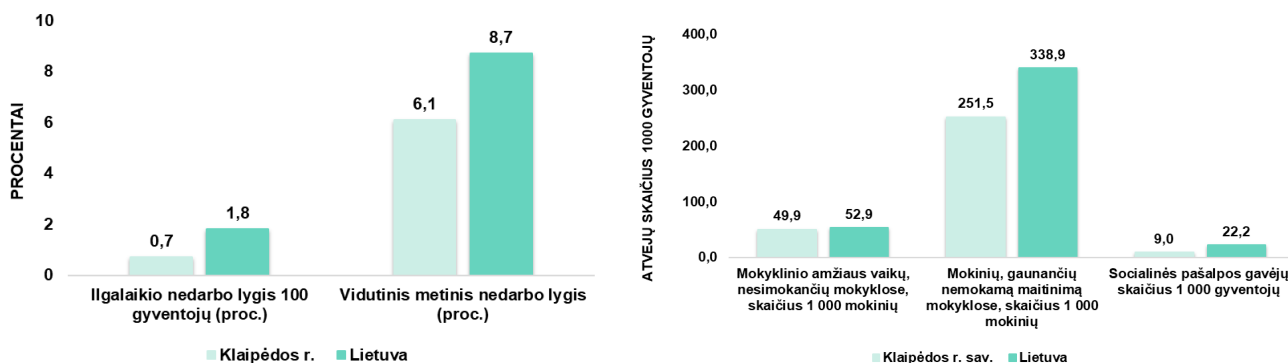
GYVENTOJŲ VIDUTINĖ TIKĖTINA GYVENIMO TRUKMĖ 2024 METAIS

1.2. Gyventojų socioekonominiai veiksniai

Klaipėdos rajono savivaldybės socioekonominė situacija gerėja.

Pagal toliau pateiktus 2024 metų socioekonominius rodiklius Klaipėdos rajono savivaldybės situacija yra geresnė negu Lietuvos vidurkis, išskyrus pagal vidutinį metinį nedarbo lygį – Klaipėdos rajono savivaldybė atitinka Lietuvos vidurkį. Klaipėdos rajono savivaldybės rodiklių – ilgalaikio nedarbo lygis 100 gyventojų (proc.), vidutinis metinis nedarbo lygis (proc.), mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 mokinių, socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1 000 gyventojų – tendencija yra mažėjanti.

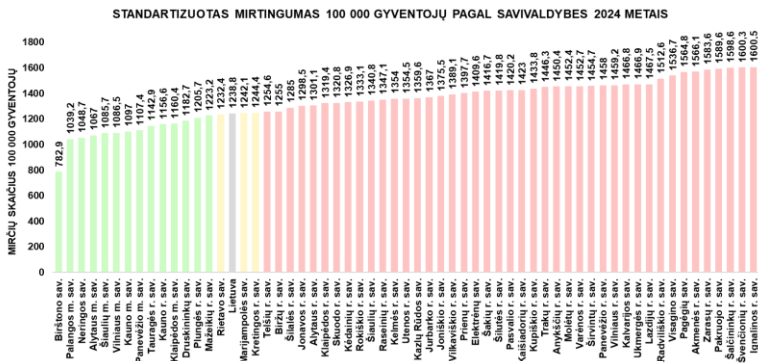

1.3. Gyventojų mirtingumo rodikliai

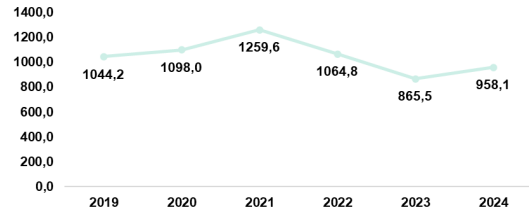
2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybė pagal standartizuotą mirtingumą 100 000 gyventojų patenka į 38 vietą iš 60 savivaldybių, didžiausias mirtingumas – Švenčionių ir Ignalinos rajonų gyventojų, mažiausias mirtingumas – Birštono savivaldybės gyventojų. Klaipėdos rajono gyventojų mirtingumo rodiklio tendencija yra mažėjanti, tačiau per vienerius metus mirtingumas padidėjo.

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro skaičiavimai, Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema.

Klaipėdos rajono savivaldybė pagal gyventojų standartizuotą mirtingumą 100 000 gyventojų yra prastesnėje situacijoje nei Lietuvos vidurkis.

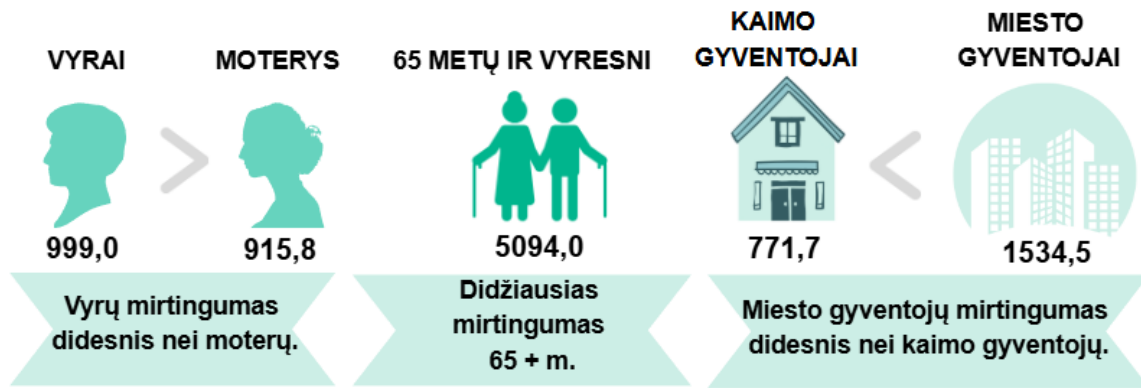

KLAIPĖDOS RAJONO GYVENTOJŲ MIRCŪ SKAIČIUS 100 000 GYVENTOJŲ

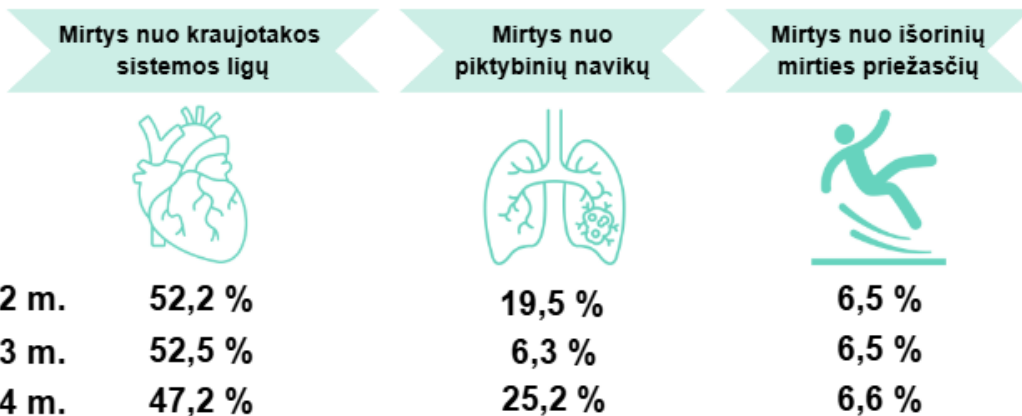
Savivaldybės 2024 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: ■ Geriau ■ Blogiau ■ Panašiai

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ MIRTINGUMAS 100 000 GYVENTOJŲ PAGAL LYTĮ, GYVENAMĄJĄ VIETĄ IR AMŽIAUS GRUPES 2024 METAIS

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ MIRTYS NUO 3 PAGRINDINIŲ MIRTIES PRIEŽASČIŲ (PROC.)

Per vienerius metus sumažėjo Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų, tačiau **padidėjo mirtingumas nuo piktybinių navikų.**

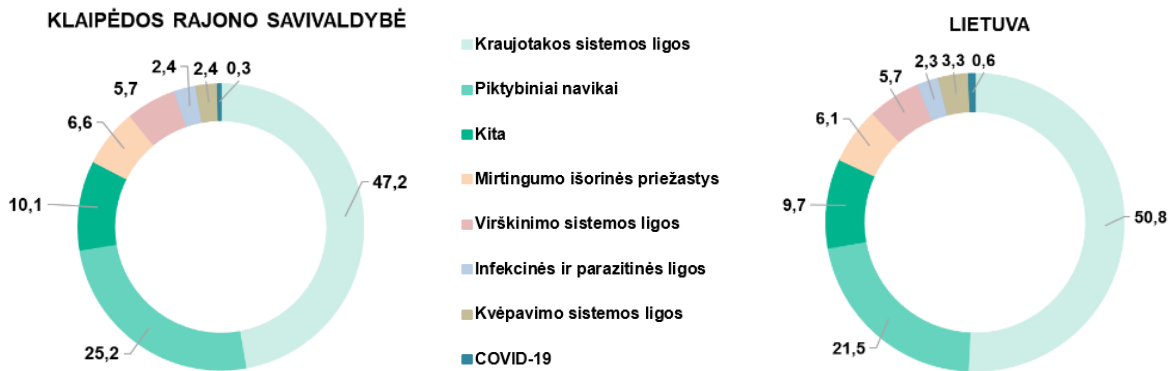
Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro skaičiavimai.

Pirmoje vietoje mirtingumo struktūroje yra mirtys nuo kraujotakos sistemos ligų.

2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų mirtys nuo kraujotakos sistemos ligų sudarė 47,2 proc. visų Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų mirčių, Lietuvoje – 50,8 proc. Antroje vietoje mirčių struktūroje yra mirtys nuo piktybinių navikų, trečioje vietoje – mirtys nuo išorinių priežasčių. 2024 m. buvo registruotos 2 Klaipėdos rajono gyventojų mirtys nuo COVID-19 ligos, o Lietuvoje – 240 mirčių.

GYVENTOJŲ MIRTIES PRIEŽASTYS 2024 METAIS (PROC.)

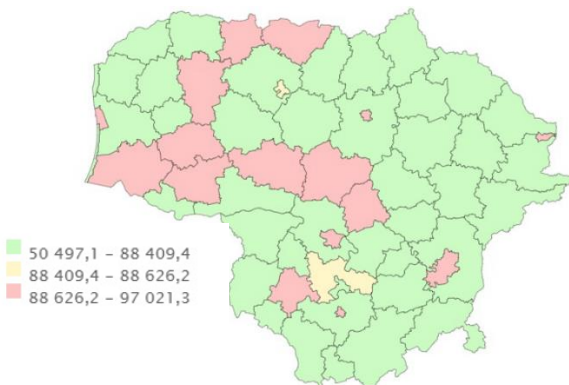

1.4. Gyventojų ligotumo rodikliai

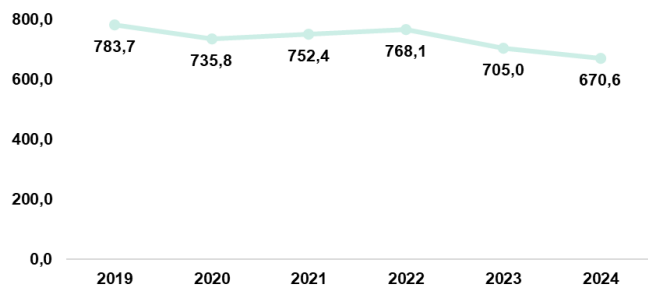
2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybė užima 2-ą vietą tarp Lietuvos savivaldybių pagal mažiausią ligotumą.

2024 m. Klaipėdos rajono gyventojų standartizuotas ligotumas 1 00 000 gyventojų yra mažesnis negu Lietuvos vidurkis. Didžiausias standartizuoto ligotumo rodiklis yra Kauno miesto savivaldybės, o mažiausias – Neringos savivaldybės. Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų ligotumo rodiklio tendencija yra mažėjanti.

**STANDARTIZUOTAS LIGOTUMAS
100 000 GYVENTOJŲ (A00-T98, U04-Y98)
PAGAL SAVIVALDYBES 2024 METAIS**

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS SERGANČIŲ ASMENŲ SKAIČIUS 1 000 GYVENTOJŲ (A00-T98, U04-Y98)

Savivaldybės 2024 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: ■ Geriau ■ Blogiau ■ Panašiai

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas, Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema (PSDF IS), Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro skaičiavimai.

Daugiausia Klaipėdos rajono gyventojai serga kvėpavimo ir kraujotakos sistemų ligomis.

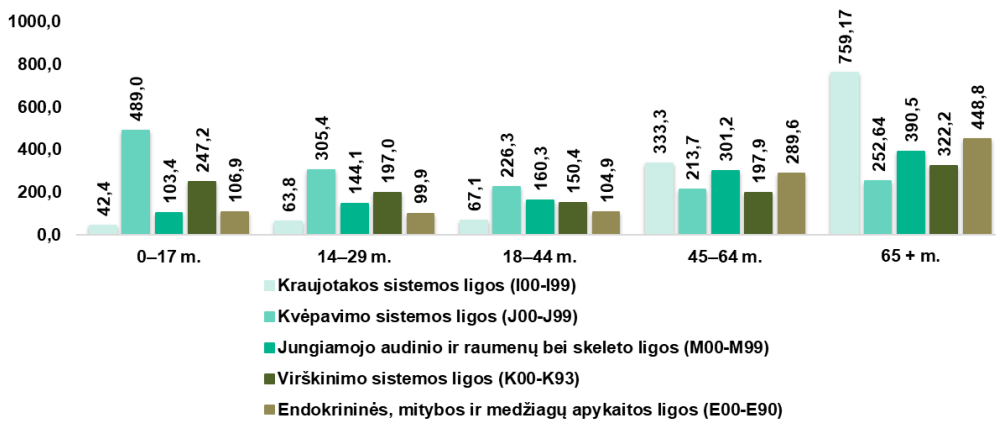
Klaipėdos rajono gyventojų ligotumas pagal labiausiai paplitusias ligų grupes yra mažesnis negu Lietuvos vidurkis. Ligtumo kvėpavimo ir virškinimo sistemų, endokrininėmis, mitybos ir medžiagų apykaitos ligomis rodiklių tendencija yra didėjanti, o kraujotakos sistemos ligomis – mažėjanti. Palyginti su 2022 m., 2024 m. ligotumas COVID-19 liga sumažėjo nuo 206,8 atvejų iki 22,1 atvejo 1 000 gyventojų.

STANDARTIZUOTAS LIGOTUMAS 1 000 GYVENTOJŲ PAGAL PAGRINDINES LIGŲ GRUPES 2024 METAIS

Vaikų ir jaunimo amžiaus grupėse daugiausiai sergama kvėpavimo sistemos ligomis, o nuo 45 m. ir vyresnio amžiaus asmenų grupėse – kraujotakos sistemos ligomis.

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS SERGANČIŲ ASMENŲ SKAIČIUS 1 000 GYVENTOJŲ PAGAL AMŽIAUS GRUPES IR PAGRINDINES LIGŲ GRUPES 2024 METAIS

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema.

II SKYRIUS BENDROJI DALIS

2.1. Savivaldybės gyventojų sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis

Strategijoje iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo savivaldybėse stebėsenai parengtas baigtinis pagrindinių rodiklių sąrašas, apibūdinantis strategijos siekinius. Rodikliai pateikti **2024 metų Klaipėdos r. sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilyje**.

2024 metų Klaipėdos r. sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilio lentelės stulpelių pavadinimų paaiškinimai:

savivaldybės reikšmės:

- 1) tendencija – skaičiuojama pastariesiems penkeriems metams nuo analizuojamų metų;
→ Nekinta ↑ Didėja ↓ Mažėja
- 2) rodiklis – savivaldybės rodiklio reikšmė 2024 m.;
- 3) kiekis – savivaldybės atvejų skaičius 2024 m.;
- 4) 3 metų vidurkis – savivaldybės 3 metų rodiklio reikšmės vidurkis;
- 5) santykis – savivaldybės 2024 m. rodiklio reikšmės santykis su Lietuvos 2024 m. rodiklio vidurkio reikšme;

Lietuvos reikšmės:

- 1) rodiklis – Lietuvos rodiklio reikšmė 2024 m.
- 2) blogiausia – blogiausia savivaldybės rodiklio reikšmė Lietuvoje 2024 m.;
- 3) sritis – savivaldybės 2024 m. rodiklio reikšmė lyginama su Lietuvos 2024 m. rodiklio reikšmės pasikliautinuojamą intervalu:
 - jei savivaldybės reikšmė patenka į Lietuvos pasikliautinų intervalų ribą, spalvinama geltonai;
 - jei savivaldybės reikšmė yra geresnė už Lietuvos pasikliautinų intervalų ribą, spalvinama žalia spalva;
 - jei savivaldybės reikšmė yra blogesnė už Lietuvos pasikliautinų intervalų ribą, spalvinama raudona spalva;
- 4) geriausia – geriausia savivaldybės rodiklio reikšmė Lietuvoje 2024 m.

Sutrumpinimų paaiškinimai:

SMR – standartizuotas mirtingumas.

Pastabos:

1. Rodiklis „socialinės rizikos šeimų skaičius 1 000 gyventojų“ ataskaitoje nebeteikiamas, nes nuo 2018 m. liepos 1 d. buvo panaikinta Socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaita ir šios apskaitos tvarka.

2024 METŲ KLAIPĖDOS RAJONO SVEIKATOS IR SU SVEIKATA SUSIJUSIŲ RODIKLIŲ PROFILIS

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės					Lietuvos reikšmės			
	Tendencija	Rodiklis	Kiekis	3 metų vidurkis	Santykis	Rodiklis	Blogiausia	Sritis	Geriausia
Strateginis tikslas									
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	➔	77,7	78	77,8	1,00	77,6	72,1		84,9
Išvengiamas mirtingumas pagal jungtinį EBPO ir Eurostato sąrašą (proc.)	➔	74,4	227	72,5	0,98	75,7	86,4		65,8
1 tikslas – sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį:									
1.1. sumažinti skurdo lygį ir nedarbą:									
Savižudybių skaičius (X60-X84) 100 000 gyventojų	⬇	14,7	10	17,4	0,75	19,6	67,1		0,0
SMR nuo tyčinio savęs žalojimo (X60-X84) 100 000 gyventojų	⬇	14,2	10	17,9	0,76	18,8	57,8		0,0
Bandymų žudytis skaičius (X60-X64, X66-X84) 100 000 gyventojų	⬆	20,5	14	26,1	0,47	43,9	138,9		0,0
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 moksleivių	⬇	49,9	365	53,6	0,94	52,9	190,4		25,5
Ilgalaikio nedarbo lygis, darbo jėgos (proc.)	⬇	0,7	296	0,5	0,39	1,8	3,9		0,2
Gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyventojų	➔	29,3	1997	49,3	17,24	1,7	-55,8		43,6
1.2. sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu.									
Mirtingumas nuo išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyventojų	⬇	63,0	43	62,9	0,79	79,5	248,1		28,2
SMR nuo išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyv.	⬇	71,7	43	72,0	0,95	75,7	205,7		20,3
Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą, skaičius 1000 moksleivių	⬆	251,5	2374	249,1	0,74	338,9	624,3		204,4
Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyventojų	⬇	9,0	615	9,1	0,41	22,2	76,0		1,5
Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyventojų	⬆	26,4	18	22,5	1,36	19,4	63,7		0,0
Sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) (A15-A19) 100 000 gyventojų	⬆	27,8	19	23,5	1,24	22,5	70,4		0,0
2 tikslas – sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką:									
2.1. kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą:									
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų darbe, skaičius 10 000 gyventojų	⬇	1,1	5	0,9	1,22	0,9	4,2		0,0

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės					Lietuvos reikšmės			
	Tendencija	Rodiklis	Kiekis	3 metų vidurkis	Santykis	Rodiklis	Blogiausia	Sritis	Geriausia
Traumų dėl nukritimų (W00–W19) 65+ m. amžiaus grupėje skaičius 10 000 gyventojų	↓	105,8	103	118,9	0,78	136,0	228,7		61,3
Asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų	→	53,3	236	55,5	0,82	64,9	108,5		50,6
Naujai susirgusių žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) asmenų skaičius 10 000 gyventojų	↑	148,4	1013	73,0	0,97	152,7	263,3		0,9
2.2. kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį;									
Mirtingumas nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyventojų	↓	8,8	6	4,1	2,00	4,4	26,5		0,0
SMR nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyventojų	↓	9,9	6	4,5	2,36	4,2	23,8		0,0
Mirtingumas nuo nukritimo (W00-W19) 100 000 gyventojų	↑	13,2	9	13,8	0,92	14,3	62,1		0,0
SMR nuo nukritimo (W00-W19) 100 000 gyventojų	↑	16,8	9	18,2	1,24	13,6	63,5		0,0
2.3. mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių;									
Mirtingumas transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyventojų	↓	2,9	2	4,1	0,58	5,0	28,5		0,0
SMR transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyventojų	↓	3,0	2	4,6	0,63	4,8	29,8		0,0
Pėsčiųjų mirtingumas nuo transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyventojų	↓	0,0	0	1,0	0,00	1,4	14,7		0,0
Pėsčiųjų standartizuotas mirtingumas nuo transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyventojų	↓	0,0	0	0,9	0,00	1,3	12,7		0,0
Traumų dėl transporto įvykių (V00-V99) skaičius 10 000 gyventojų	↓	4,4	30	4,2	0,76	5,8	10,2		0,0
2.4. mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą.									
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kv. km	↓	619,0	619	631,3	0,83	744,0	38512,0		16,0
Viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams 2024 m.: Klaipėdos r. – 50 proc. (2023 m. – 50 proc.).									
Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams 2024 m.: Klaipėdos r. – 46,2 proc. (2023 m. – 46 proc.).									
3 tikslas – formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą:									
3.1. sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą;									
Mirtingumas nuo narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyventojų	↓	2,9	2	2,0	0,88	3,3	20,5		0,0
SMR nuo narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyventojų	↓	2,8	2	1,9	0,85	3,3	26,0		0,0

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės					Lietuvos reikšmės			
	Tendencija	Rodiklis	Kiekis	3 metų vidurkis	Santykis	Rodiklis	Blogiausia	Sritis	Geriausia
Mirtingumas nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyventojų	→	10,3	7	8,2	0,44	23,4	94,4		0,0
SMR nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyventojų	↓	10,7	7	8,2	0,48	22,2	88,5		0,0
Nusikalstamos veikos, susijusios su narkotikais 100 000 gyventojų	—	41,0	28	44,5	0,45	91,0	753,4	Žalia zona. Savivaldybės rodiklio 2024 m. duomenys neįtraukti į Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinę sistemą.	0,0
Gyventojų skaičius, tenkantis 1 tabako licencijai	↑	285,6	239 licencijos	282,2	1,34	212,8	57,2		1395,6
Gyventojų skaičius, tenkantis 1 alkoholio licencijai	→	219,5	311 licencijų	221,8	1,27	172,7	39,3		1194,1
3.2. skatinti sveikos mitybos įpročius.									
Kūdikių, žindyty išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	—	31,9	72	37,3	0,88	36,3	3,2	Raudona zona. Savivaldybės rodiklio 2020–2024 m. duomenys neįtraukti į Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinę sistemą.	81,3
4 tikslas – užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius:									
4.1. užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais;									
Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyventojų	↑	18,7	1267	19,8	0,91	20,6	40,8		9,7
Išvengiamų hospitalizacijų dėl cukrinio diabeto skaičius 18+ m. 1 000 gyventojų	→	1,6	85	1,8	0,84	1,9	3,4		0,6
4.2. plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą;									
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	—	3,3	140	3,1	1,94	1,7	1,2	Žalia zona. Savivaldybės rodiklio 2020–2024 m. duomenys neįtraukti į Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinę sistemą.	4,8
Šeimos gydytojų skaičius 10 000 gyventojų	—	2,6	18	3,2	0,32	8,1	2,6	Raudona zona. Savivaldybės rodiklio 2020–2024 m. duomenys neįtraukti į Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinę sistemą.	12,8
Apsilankymų pas gydytojus skaičius 1 gyvytojui	→	6,6	449870	6,8	0,69	9,5	2,4		11,9
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) (visi) 10 000 gyventojų	↓	4,4	3	3,1	1,19	3,7	23,1		0,0
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyventojų	↓	4,4	3	2,6	1,69	2,6	23,1		0,0
Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24, Z21, A50-A54, A56) 10 000 gyventojų	↓	1,9	13	0,9	0,68	2,8	5,4		0,0
4.3. pagerinti motinos ir vaiko sveikatą;									
Kūdikių mirtingumas 1000 gyvų gimusių	↓	1,6	1	2,7	0,55	2,9	28,2		0,0
2 m. vaikų tymų, epideminio parotito, raudonukės (1 dozė) skiepavimo apimtys (proc.)	↓	86,0	343	84,4	1,00	85,7	66,7		100,0

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės					Lietuvos reikšmės			
	Tendencija	Rodiklis	Kiekis	3 metų vidurkis	Santykis	Rodiklis	Blogiausia	Sritis	Geriausia
1 m. vaikų difterijos, stabligės, kokliušo, poliomielito, <i>Haemophilus influenzae B</i> skiepijimo apimtys (3 dozės) (proc.)	↓	83,4	272	87,1	0,94	88,4	57,1		100,0
Vaikų (6–13 m. imtinai) dalis, dalyvavusi dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje (proc.)	↓	3,2	213	4,2	0,30	10,7	1,3		36,5
Vaikų (7–17 m.), neturinčių éduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.)	↑	22,4	1273	21,9	0,94	23,9	5,6		31,0
Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1000 15–17 m. moterų	↑	0,9	1	1,0	0,60	1,5	20,5		0,0
4.4. stiprinti lėtinų neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę.									
Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyventojų	↓	452,7	309	485,7	0,69	658,7	1225,8		449,1
SMR nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyventojų	↓	666,6	309	716,5	1,05	636,0	979,6		412,1
Mirtingumas nuo piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyventojų	→	241,7	165	215,2	0,87	278,8	450,8		146,5
SMR nuo piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyventojų	→	316,3	165	274,2	1,21	260,7	356,8		92,1
Mirtingumas nuo cerebravaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyventojų	↓	86,4	59	89,5	0,60	144,5	415,2		73,3
SMR nuo cerebravaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyventojų	↓	125,8	59	129,9	0,90	139,2	340,0		65,5
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų	→	40,6	277	42,7	0,61	66,6	106,3		22,0
Tikslinės populiacijos dalis, 2 metų bėgyje dalyvavusi krūties vėžio programoje (proc.)	↑	47,8	4063	45,1	0,78	61,2	27,4		77,6
Tikslinės populiacijos dalis, 3 metų laikotarpiu dalyvavusi gimdos kaklelio programoje (proc.)	↑	56,1	8771	51,9	0,76	73,9	39,2		91,0
Tikslinės populiacijos dalis, 2 metų laikotarpiu dalyvavusi storosios žarnos vėžio programoje (proc.)	↑	49,0	9314	48,0	0,84	58,0	30,6		70,4
Tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi širdies ir kraujagyslių ligų prevencinėje programoje (proc.)	↑	41,9	8414	39,8	0,80	52,3	25,4		73,0

III SKYRIUS SPECIALIOJI DALIS

3.1. Savivaldybės prioritetinių problemų analizė

Remiantis 2024 metų Klaipėdos r. sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profiliu, buvo atrinkti 3 prioritetiniai rodikliai iš sąrašo:

1. šeimos gydytojų skaičius 10 000 gyventojų;
2. standartizuotas mirtingumas / mirtingumas nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyventojų;
3. sergamumas tuberkulioze (nauji atvejai, + recidyvai) (A15-A19) 100 000 gyventojų;

Prioritetinių problemų pasirinkimo motyvai (metodika):

1. rodiklių reikšmės yra raudonojoje zonoje (žr. 2024 metų Klaipėdos rajono savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilio *sritis* stulpelį);
2. savivaldybės rodiklio reikšmės santykis su Lietuva yra didžiausias;
3. atsižvelgta į rodiklio ir absoliučių skaičių pokytį.

Paaiškinimai dėl kitų raudonos zonos rodiklių, kurie neįtraukti į prioritetinių rodiklių sąrašą, nors savivaldybės rodiklio santykis su Lietuva yra didelis:

1. vaikų (6–14 m.) dalis, dalyvavusi dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje (proc.), nes Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2024 m. ataskaitoje tarp prioritetinių problemų buvo vaikų dantų būklė, todėl buvo atlikta detali analizė, įtraukiant vaikų dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programos vykdymo apimtį, bei pateiktos rekomendacijos;
2. sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyventojų, nes 2024 m. siekia tik 3 atvejus per metus ir keli atvejai „iššaukia“ didesnę rodiklio reikšmę;
3. apsilankymų pas gydytojus skaičius 1 gyventojui, nes rodiklio tendencija yra nekintanti, o gyventojų ligotumas mažėja.

Į prioritetinių rodiklių sąrašą neįtrauktas 1 rodiklis – vaikų (7–17 m.), neturinčių ęduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.), kuris buvo prioritetinis Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2024 m. ataskaitoje, nes reikalingas laikas numatytų rekomendacijų įgyvendinimo poveikio vertinimui.

Sudarius Klaipėdos rajono probleminių visuomenės sveikatos rodiklių sąrašą, toliau atlikta detali analizė.

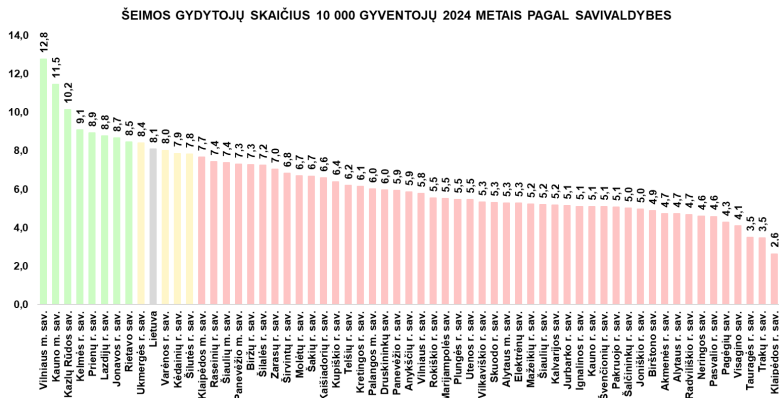
3.2. Šeimos gydytojų skaičius 10 000 gyventojų

Rodiklis – šeimos gydytojų skaičius 10 000 gyventojų taikomas vertinant sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir efektyvumą. Juo apibūdinamas personalo prieinamumas visoje šalyje ir jo pasiskirstymas¹.

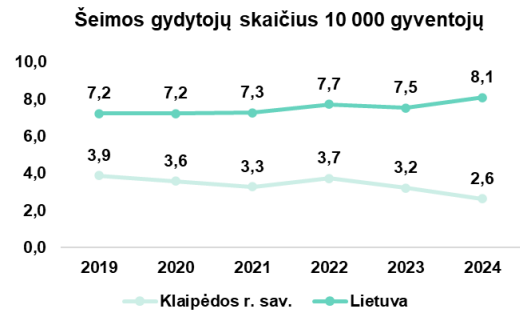
2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybė pagal šeimos gydytojų skaičių tenkanti 10 000 gyventojų yra prasčiausioje situacijoje Lietuvoje. Didžiausias šeimos gydytojų skaičius yra didžiuosiuose miestuose – Vilniaus ir Kauno savivaldybėse. Nuo 2022 m. Klaipėdos rajono savivaldybėje mažėja šeimos gydytojų skaičius tenkantis 10 000 gyventojų.

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema.

¹ Petraitė G. ir Našlėnė Ž. 2025. Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rašymo metodinės rekomendacijos. Vilnius: Higienos institutas.

2024 METAIS ŠEIMOS GYDYTOJŲ SKAIČIUS
10 000 GYVENTOJŲ:
Klaipėdos r. sav. – 2,6 Lietuva – 8,1

Savivaldybės 2024 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: ■ Geriau ■ Blogiau ■ Panašiai

Klaipėdos rajono savivaldybėje gyventojų tolygiai didėja, tačiau šeimos gydytojų išlaikyti ir taip sparčiai pritraukti į Klaipėdos rajono savivaldybę nepavyksta, atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus augimą. Nuo 2022 m. iki 2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybėje praktikuojančių šeimos gydytojų skaičius sumažėjo nuo 23 iki 18 gydytojų.

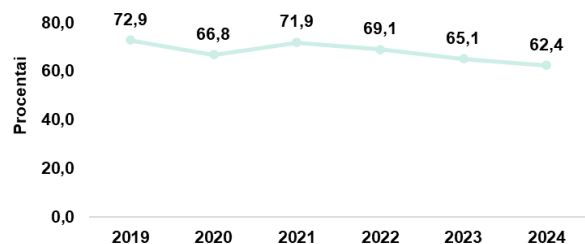
Praktikuojančių šeimos gydytojų skaičius

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Klaipėdos r. sav.	25	23	23	22	19	23	21	18
Lietuva	2170	2029	2017	2018	2043	2186	2163	2337

2024 m. prisirašiusių gyventojų skaičius Klaipėdos rajono pirminėse ambulatorinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose siekia ~ 62 proc.

KLAIPĖDOS RAJONO PIRMINĖSE AMBULATORINĖSE ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE PRISIRAŠIUSIŲJŲ SKAIČIUS (PROC.)

Daugiau nei trečdalis Klaipėdos rajono gyventojų yra prisirašę prie kitų savivaldybių pirminių ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros įstaigų (šalia esantis Klaipėdos miestas).

Klaipėdos rajono savivaldybėje įgyvendinamas projektas „Sveikatos centro sukūrimas Klaipėdos rajono savivaldybėje“ (projekto kodas – 09-022-P-0055). Projekto įgyvendinimo laikotarpis: 2023 12 27 – 2027 12 31. Projektą bendrai finansuoja Europos Sąjunga. Projektu siekiama pagerinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą bei modernizuoti infrastruktūrą. Projektas apima pirminio ir antrinio lygio sveikatos priežiūros paslaugas bei infrastruktūros modernizavimą Gargžduose, Priekulėje, Paupiuose, Plikiuose, Girkaliuose, Kretingalėje ir Vėžaičiuose.

Klaipėdos rajono savivaldybėje įgyvendinamas projektas „Sveikatos centro specialistų rengimas, pritraukimas Klaipėdos rajono savivaldybėje“. Projekto įgyvendinimo laikotarpis: 2025 m. gegužė – 2029 m. rugpjūtis. Projektą bendrai finansuoja Europos Sąjunga. Projekto tikslas – mažinti sveikatos priežiūros specialistų trūkumą Klaipėdos rajone, užtikrinant kvalifikuotų specialistų rengimą ir pritraukimą į vietos gydymo įstaigas. Projektu siekiama išspręsti šias problemas finansuojant sveikatos priežiūros specialistų studijas, stipendijas ir kvalifikacijos kėlimo veiklas. Viso projekto metu numatoma pritraukti 25 sveikatos priežiūros specialistus (gydytojus rezidentus, slaugytojus, slaugytojo padėjėjus), kurie įsipareigos ne trumpiau kaip 2 metus dirbti Klaipėdos rajono gydymo įstaigose.

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Klaipėdos teritorinė ligonių kasa.

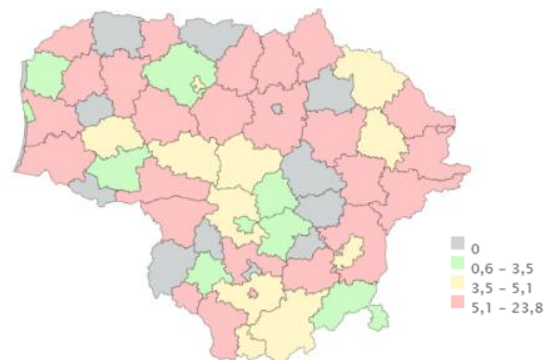
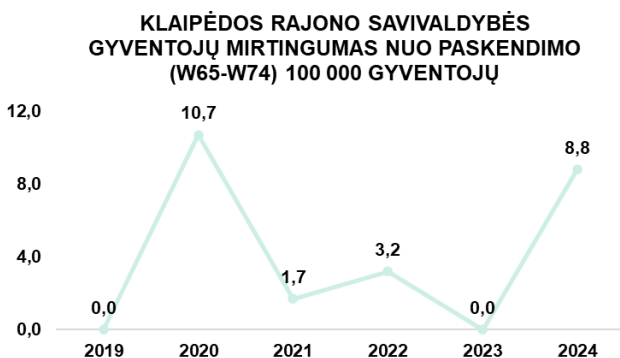
3.3. Standartizuotas mirtingumas / mirtingumas nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyventojų

2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybė pagal standartizuotą mirtingumą nuo paskendimo 100 000 gyventojų patenka į 11 vietą iš 60 savivaldybių.

2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybė pagal gyventojų standartizuotą mirtingumą nuo paskendimo 100 000 gyventojų yra prastesnėje situacijoje negu Lietuvos vidurkis. Keturiolikos savivaldybių gyventojų mirčių dėl paskendimų nebuvo. 2024 m. Klaipėdos rajono gyventojų mirtingumo nuo paskendimo rodiklis siekė – 8,8 mirties atvejus 100 000 gyventojų.

STANDARTIZUOTAS MIRTINGUMAS NUO PASKENDIMO (W65-W74) 100 000 GYVENTOJŲ PAGAL SAVIVALDYBES 2024 METAIS

Savivaldybės 2024 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme:

Geriau Blogiau Panašiai

2024 m. registruotos 6 Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų mirtys nuo paskendimo, 2023 m. – tokių mirčių neregistruota. Analizuojant pagal lytį, 2024 m. registruotos 5 vyrų ir 1 moters mirtis nuo paskendimo, nors vyrų ir moterų pasiskirstymas yra panašus. Pagal gyvenamąją vietą, 2024 m. užregistruotos 5 kaimo ir 1 miesto gyventojų mirtis nuo paskendimo, tačiau kaimo gyventojai sudaro tris ketvirtadalius visų Klaipėdos rajono gyventojų. Nuo 2012 m. neregistruota vaikų mirčių nuo paskendimo. 2024 m. registruotos 4 mirtys 45–64 m. ir 2 mirtys 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenų grupėse.

Klaipėdos r. sav. gyventojų mirčių nuo paskendimo skaičius 100 000 gyventojų ir mirčių nuo paskendimo skaičius pagal lytį, gyvenamąją vietą, amžiaus grupes

	2021 m.		2022 m.		2023 m.		2024 m.		Mirčių skaičius 2021–2024 m.
	Mirčių skaičius 100 000 gyventojų	Mirčių skaičius	Mirčių skaičius 100 000 gyventojų	Mirčių skaičius	Mirčių skaičius 100 000 gyventojų	Mirčių skaičius	Mirčių skaičius 100 000 gyventojų	Mirčių skaičius	
Pagal lytį									
Vyrai	3,5	1	6,6	2	0,0	0	14,4	5	8
Moterys	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,0	1	1
Pagal gyvenamąją vietą									
Miestas	0,0	0	6,0	1	0,0	0	6,0	1	2
Kaimas	2,4	1	2,2	1	0,0	0	10,0	5	7
Pagal amžiaus grupes									
0–17 m.	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0
18–44 m.	0,0	0	4,4	1	0,0	0	0,0	0	1
45–64 m.	6,0	1	0,0	0	0,0	0	21,9	4	5
65 + m.	0,0	0	11,4	1	0,0	0	20,5	2	3
Iš viso	1,7	1	3,2	2	0,0	0	8,8	6	9

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas.

2024 m. registruoti 4 Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų kiti patikslinti paskendimai (įvykio vieta: ramaus vandens zona), 1 skendimas ir panirimas esant vonioje, 1 paskendimas natūraliame vandens telkinyje. 2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų 5 paskendimai registruoti rajono ribose ir 1 atvejis Klaipėdos mieste.

Klaipėdos r. sav. gyventojų mirčių nuo paskendimo skaičius pagal pagrindinę mirties priežastį

Pagrindinė mirties priežastis	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Iš viso
Skendimas ir panirimas esant vonioje (W65.0)	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Paskendimas natūraliame vandens telkinyje (W69)	0	0	0	1	0	1	0	1	3
Paskendimas įkritus į vandens telkinį (W70)	0	1	0	2	0	0	0	0	3
Kitas patikslintas paskendimas (W73)	0	0	0	3	1	1	0	4	9
Iš viso	0	1	0	6	1	2	0	6	16

2024 m. registruoti 3 skendusiu žmonių gelbėjimo darbai Dovių I-ajame karjere Klaipėdos rajone, kurių metų išgelbėti asmenys.

Registruoti gelbėjimo darbai Klaipėdos rajone, kurių metu išgelbėti vandenyje buvę asmenys

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Išgelbėtų asmenų skaičius	0	1	0	1	2	3

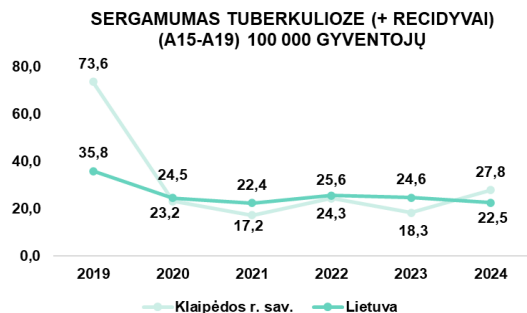
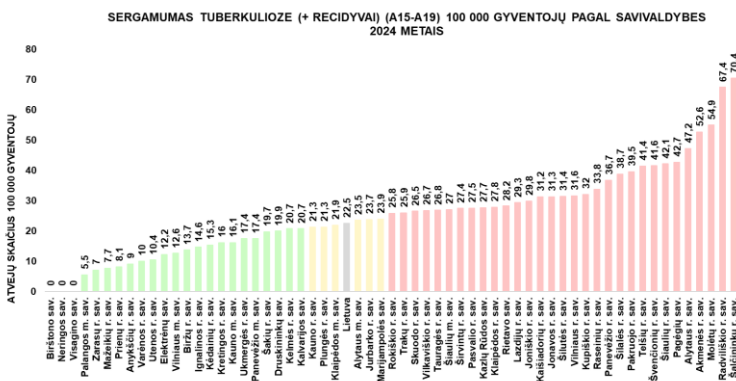
2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras organizavo plaukimo pamokas Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojams (nuo 18 m.). Buvo suformuotos 5 grupės, kuriose dalyvių skaičius siekė 75 asmenis.

3.4. Sergamumas tuberkulioze (nauji atvejai, + recidyvai) (A15-A19) 100 000 gyventojų

2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybė pagal gyventojų sergamumą tuberkulioze (+ recidyvai) yra prastesnėje situacijoje negu Lietuvos vidurkis.

2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybė pagal gyventojų sergamumą tuberkulioze (+ recidyvai) patenka į 22 vietą iš 60 savivaldybių. Didžiausias sergamumas – Radviliškio ir Šalčininkų rajonų gyventojų. Birštono, Neringos ir Visagino savivaldybių gyventojų tuberkuliozės atvejų nenustatyta.

Klaipėdos rajono gyventojų sergamumo tuberkulioze rodiklio tendencija yra didėjanti. Palyginti su 2023 m., 2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) padidėjo nuo 18,3 iki 27,8 atvejų 100 000 gyventojų.

Savivaldybės 2024 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: ■ Geriau ■ Blogiau ■ Panašiai

2024 m. registruota 19 Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų naujų tuberkuliozės atvejų, 2023 m. – 12 tokių naujų atvejų.

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas, Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema (PSDF IS), Gargždų priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.

Vyrai daugiau serga tuberkulioze nei moterys, nors vyrų ir moterų pasiskirstymas yra panašus. Kaimo gyventojai daugiau serga tuberkulioze nei miesto gyventojai, tačiau kaimo gyventojai sudaro tris ketvirtadalius visų Klaipėdos rajono gyventojų. Vaikų amžiaus grupėje paskutinis tuberkuliozės atvejis registruotas 2022 metais. Daugiau tuberkulioze serga nuo 45 iki 64 m. amžiaus asmenys. 2019–2024 m. laikotarpiu nebuvo Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų tuberkuliozės atvejų iš įkalinimo įstaigų.

2024 m. registruoti 3 Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų susirgimai daugeliui vaistų atsparia tuberkulioze, 2023 m. – 1 toks atvejis.

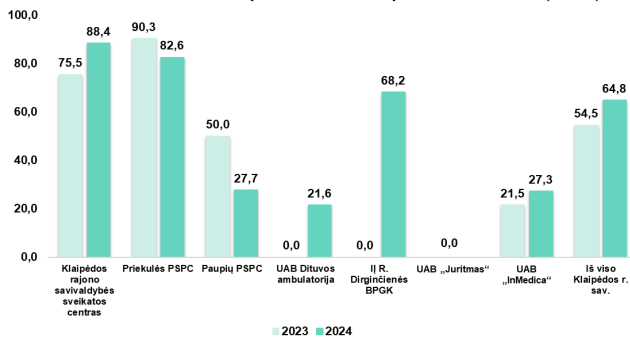
2024 m. nuo tuberkuliozės mirė 3 Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojai.

Klaipėdos rajono savivaldybės naujai susirgusių (+ recidyvai) tuberkulioze (A15-A19) asmenų skaičius pagal lytį, gyvenamąją vietą, amžiaus grupes

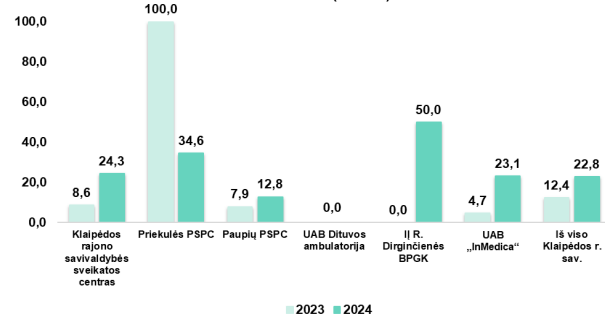
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Iš viso 2019-2024 m.
Pagal lytį							
Moterys	18	2	4	3	3	8	38
Vyrai	22	11	6	12	9	11	71
Pagal gyvenamąją vietą							
Kaimas	34	6	6	9	7	13	75
Miestas	6	7	4	6	5	6	34
Pagal amžiaus grupes							
0–17 m.	2	-	-	1	-	-	3
18–44 m.	14	1	5	2	1	3	26
45–64 m.	19	10	2	9	8	8	56
65 + m.	5	2	3	3	3	8	24
Iš viso	40	13	10	15	12	19	109

Tuberkulino mėginių atlikimo apimtys tiek 7 metų amžiaus vaikams, tiek rizikos grupės vaikams padidėjo. 2024 m. tuberkulino mėginių atlikimas siekė 64,8 proc. 7 m. amžiaus vaikams ir 22,8 proc. rizikos grupės vaikams. 7 m. amžiaus vaikams atliekamų tuberkulino mėginių apimtys sumažėjo Priekulės ir Paupių pirminiuose sveikatos priežiūros centruose. Rizikos grupės vaikams atliekamų tuberkulino mėginių apimtys sumažėjo Priekulės pirminiame sveikatos priežiūros centre.

TUBERKULINO MĖGINIŲ ATLIKIMAS 7 METŲ AMŽIAUS VAIKAMS (PROC.)

TUBERKULINO MĖGINIŲ ATLIKIMAS RIZIKOS GRUPĖS VAIKAMS (PROC.)

2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybės vykdytos viešinimo priemonės tuberkuliozės prevencijai:

1. priešmokyklinio amžiaus vaikų tėvams skirtos skrajutės „Mantu testas“ (683 vnt.);
2. mokyklinio amžiaus vaikams ir jų tėvams skirti lankstinukai „Tuberkuliozė–mantu“ (805 vnt.).
3. visuomenės sveikatos specialistės, aptarnaujančios vaikų ugdymo įstaigas, pateikė tėvams informaciją apie tuberkulino mėginį (Mantu testas) per ugdymo įstaigų elektroninius dienynus.

Šaltiniai: Tuberkuliozės valstybės informacinė sistema, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie SAM.

APIBENDRINANČIOS IŠVADOS

1. Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų demografiniai pokyčiai ir sudėtis:

- 1.1. 2025 metų pradžioje gyvenamąją vietą buvo deklaravę 69 256 gyventojai;
- 1.2. palyginti su 2024 m. pradžios duomenimis, 2025 m. pradžioje gyventojų skaičius padidėjo 1 997 asmenimis;
- 1.3. 2025 m. pradžioje moterys sudarė 48,9 proc. visų gyventojų, o vyrai – 51,1 proc.;
- 1.4. 2025 m. pradžioje kaimo gyventojai sudarė 76,0 proc. visų gyventojų, o miesto gyventojai – 24,0 proc.;
- 1.5. gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes: 2025 m. pradžioje vaikai sudarė 20,8 proc. visų gyventojų, 18–44 m. amžiaus gyventojai sudarė 38,2 proc., 45–64 m. asmenys sudarė 26,6 proc., 65 m. ir vyresni asmenys sudarė 14,4 proc.
- 1.6. 2024 m. stebima neigiama natūrali gyventojų kaita: gimė 613 asmenų, o mirė 654 asmenys;
- 1.7. gyventojų skaičiaus didėjimą lemia teigiama neto vidaus ir tarptautinė migracija.

2. Gyventojų pagrindinių mirčių struktūra:

- 2.1. Klaipėdos rajono gyventojų standartizuotas mirtingumas yra didesnis nei Lietuvos gyventojų;
- 2.2. 1-oje vietoje yra kraujotakos sistemos ligos, 2-oje vietoje yra mirtys nuo piktybinių navikų, 3-ioje vietoje yra mirtys nuo išorinių priežasčių;
- 2.3. per vienerius metus sumažėjo gyventojų mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų, tačiau padidėjo mirtingumas nuo piktybinių navikų.

3. Gyventojų ligotumo priežastys:

- 3.1. Klaipėdos rajono gyventojų standartizuotas ligotumas 1 000-iui gyventojų yra žemesnis negu Lietuvos vidurkis;
- 3.2. vaikų ir jaunimo amžiaus grupėse daugiausiai sergama kvėpavimo sistemos ligomis, o nuo 45 m. ir vyresnio amžiaus asmenų grupėse – kraujotakos sistemos ligomis.

4. Atrinktos analizuotinos problemos:

4.1. šeimos gydytojų skaičius 10 000 gyventojų. 2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybė pagal šeimos gydytojų skaičių tenkanti 10 000 gyventojų yra prasčiausioje situacijoje Lietuvoje (Klaipėdos r. sav. rodiklis – 2,6; Lietuvos – 8,1). Nuo 2022 m. Klaipėdos rajono savivaldybėje mažėja šeimos gydytojų skaičius tenkantis 10 000 gyventojų, tačiau gyventojų tolygiai didėja. Daugiau nei trečdalis Klaipėdos rajono gyventojų yra prisirašę prie kitų savivaldybių pirminių ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros įstaigų.

4.2. standartizuotas mirtingumas / mirtingumas nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyventojų. 2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybė pagal gyventojų standartizuotą mirtingumą nuo paskendimo 100 000 gyventojų yra prastesnėje situacijoje negu Lietuvos vidurkis. 2024 m. registruotos 6 Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų mirtys nuo paskendimo, 2023 m. – tokių mirčių neregistruota. Nuo 2012 m. neregistruota vaikų mirčių nuo paskendimo. 2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų 5 paskendimai registruoti rajono ribose ir 1 atvejis Klaipėdos mieste.

4.3. sergamumas tuberkulioze (nauji atvejai, + recidyvai) (A15-A19) 100 000 gyventojų. 2024 m. Klaipėdos rajono savivaldybė pagal gyventojų sergamumą tuberkulioze (+ recidyvai) yra prastesnėje situacijoje negu Lietuvos vidurkis. 2024 m. registruota 19 Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų naujų tuberkuliozės atvejų, 2023 m. – 12 tokių naujų atvejų. Vyrai daugiau serga tuberkulioze nei moterys. Kaimo gyventojai daugiau serga tuberkulioze nei miesto gyventojai. Daugiau tuberkulioze serga nuo 45 iki 64 m. amžiaus asmenys. 2024 m. tuberkulino mėginių atlikimas siekė 64,8 proc. 7 m. amžiaus vaikams ir 22,8 proc. rizikos grupės vaikams.

REKOMENDACIJOS

Ataskaitos rekomendacijos orientuotos į prioritetines Klaipėdos rajono gyventojų problemas, siekiant pagerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, kokybę, pritraukti sveikatos priežiūros specialistus į rajoną, užtikrinti tuberkuliozės profilaktikos ir kontrolės priemones, skendimų prevenciją.

1. Siekiant pritraukti sveikatos priežiūros specialistus (gydytojus rezidentus, slaugytojus, slaugytojo padėjėjus) dirbti rajone, pagerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę gyventojams:

1.1. tęsiamas projektų „Sveikatos centro sukūrimas Klaipėdos rajono savivaldybėje“ (2023 12 27 – 2027 12 31) ir „Sveikatos centro specialistų rengimas, pritraukimas Klaipėdos rajono savivaldybėje“ (2025 m. gegužė – 2029 m. rugpjūtis) įgyvendinimas Klaipėdos rajono savivaldybėje.

2. Siekiant ugdyti plaukimo ir saugaus elgesio prie vandens įgūdžius:

siūloma Klaipėdos rajono savivaldybės tarybai:

2.1. sudaryti galimybę mokyti pradinių klasių mokinius, suaugusius gyventojus plaukti ir užtikrinti tęstinį šios paslaugos finansavimą;

siūloma Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui:

2.2. organizuoti pirmosios pagalbos mokymus vaikams ugdymo įstaigose, suaugusiems gyventojams;

2.3. parengti informacinį filmuką viešinimui vaikų skendimo prevencijai;

2.4. bendradarbiaujant kartu su Gargždų priešgaisrine gelbėjimo tarnyba, Klaipėdos rajono savivaldybės priešgaisrine tarnyba, organizuoti prevencines akcijas visuomenei apie saugų elgesį prie vandens telkinių.

3. Siekiant sumažinti naujų tuberkuliozės atvejų skaičių ir pagerinti ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą tuberkulioze sergantiems pacientams:

siūloma asmens sveikatos priežiūros įstaigoms:

3.1. užtikrinti DOTS (tiesiogiai stebimas trumpo gydymo tuberkuliozės kursas) kabinetų paslaugų teikimą tuberkulioze sergantiems asmenims, kad būtų vykdoma pacientui paskirto gydymo kontrolė;

3.2. pasiekti ne mažiau kaip 50 proc. tuberkulino testų atlikimą kiekvienoje PAASPĮ (skaičiuojama nuo vaikų, kuriems reikia atlikti tuberkulino mėginį, skaičiaus);

siūloma Savivaldybės administracijai:

3.3. kontroliuoti DOTS kabinetų, tuberkulino testų atlikimo apimtį asmens sveikatos priežiūros įstaigose;

siūloma Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui:

3.4. užtikrinti tėvų, turinčių priešmokyklinio amžiaus vaikus, informavimą apie vaikų tikrinimą dėl tuberkuliozės (tuberkulino testas) (viešinimo priemonės: lankstinukai / skrajutės tėvams);

3.5. parengti ir pavišinti informaciją apie tuberkuliozės profilaktiką (viešinimo priemonės: plakatas apie tuberkuliozės profilaktiką, informacinis pranešimas).

Rekomenduojama Savivaldybei pasirengti prioritetinių problemų gerinimui skirtų rekomendacijų įgyvendinimo planą, nusirodant už kiekvieną priemonę atsakingas institucijas ir vykdyti rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną.

ŠALTINIAI / NAUDINGOS NUORODOS

1. Čaplinskas S., Zagrebnevienė G., Korabliovienė J. ir kt. 2018. Rekomendacijos sergančiųjų tuberkulioze, jų šeimos narių ir artimų sąlytį turėjusių asmenų mokymui. Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras. Prieiga per internetą: https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/Veiklos_sritys/visuomenes-sveikatos-prieziura/Uzkreciamos%20ligos/rekomendacijos-serganciuiu%20TB.pdf
2. Stonienė I., Gedminienė A., Davidavičienė E. 2015. Tuberkuliozės prevencija: metodinės rekomendacijos specialistams, dirbantiems su vaikais. Vilnius: Higienos institutas. Prieiga per internetą: https://www.hi.lt/uploads/pdf/leidiniai/Rekomendacijos/Tuberkuliozes_prevencija.pdf
3. Pranešimas: Tiesiogiai stebimas trumpo gydymo kursas (DOTS). Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos. Prieiga per internetą: <https://share.google/MqLYmV4Tjfs6vuyui>
4. C. Liuda. Liepos 25-oji – Pasaulinė skendimo prevencijos diena. Prieiga per internetą: <https://www.hi.lt/traumu-prevencija/#--liepos-25-oji---pasauline-skendimo-prevencijos-diena>
5. C. Liuda. Poilsiaujant prie vandens svarbu nepamiršti skendimų pavojaus. Prieiga per internetą: <https://www.hi.lt/traumu-prevencija/#--liepos-25-oji---pasauline-skendimo-prevencijos-diena>
6. 5 svarbiausios rekomendacijos, norint užtikrinti vaikų skendimų prevenciją. Prieiga per internetą: <https://vilniussveikiau.lt/lt/mediateka/5-svarbiausios-rekomendacijos-norint-uztikrinti-vaiku-skendimu-prevencija/>